

Bibliographische Daten

Titel: Hartmann Schedel: Liber chronicarum – Nürnberg, STN, Cent. II, 98
Signatur: Cent. II, 98

Die Nutzung der Digitalisate von gemeinfreien Werken aus den Sammlungen der Stadtbibliothek im Bildungscampus Nürnberg ist gemäß den Bedingungen der [Creative-Commons-Lizenz Public Domain Mark 1.0](#) uneingeschränkt und kostenfrei erlaubt.

Im Sinne guter wissenschaftlicher Praxis wird gebeten, bei der Verwendung von durch die Stadtbibliothek im Bildungscampus überlassenen Digitalisaten stets die Quellenangabe in folgender Form zu verwenden: Stadtbibliothek im Bildungscampus Nürnberg, [Bestandssignatur + Blatt/Seite]

Im Interesse einer laufenden Dokumentation und der Information für Benutzerinnen und Benutzer erbittet die Stadtbibliothek die Überlassung von Belegexemplaren oder Sonderdrucken von Veröffentlichungen, die aus der Benutzung von Handschriften und anderen Medien in den historischen Sammlungen der Stadtbibliothek hervorgegangen sind. Sollte eine Abgabe nicht möglich sein, wird um Mitteilung der bibliographischen Daten der Publikation gebeten.

De paradiso et quatuor fluminibus eius

Paradisum terrenum seu delicia-
rum sub linea equinoctiali versus ori-
entem situm a principio domus
deus plantauerat. Cui latine hortus sive
pomarium dicitur. Hebraice heden quod de-
liciae sonat: quasi deliciae horum omnium arborum
generum constitutum. Vbi et lignum vite
positum erat. Hunc locum muro igneo a
terra usque ad celum perfecte vallatum aut
hic etiam cherubin asserunt flammeo gla-
dio antestare prohibentem volentes adire.
In quo Adam et Eva fuerunt producti: de-
mum peccato gulae expulsi. In eoq[ue] postq[ue]
Enoch voluptuam et helias mortuusq[ue] ma-
nibus antichristi: hic aut locus in oriente
longo maris tractu a nostro habitabilis se-
gregatus omnium amentate conspicuus stri-
bitur. Cui habet salubritate amentatem
atq[ue] iocunditatem. De cuius medio fons eg-
reditur qui totum irrigat: Cuius in quat-
tuor nascentia diuidit flumina ut expositor
ut expositores Genesios profitentur.

Ganges qui et phison

Primus fluvius phison qui et gan-
ges appellatur fluvius Indie pre-
grandis atq[ue] famosus: qui vniu-
ersam vocat Indiam: sive in oriente tendens
a xviii maximis atq[ue] navigabilibus flu-
minibus augetur. Et ultimo pluribus hostis
oceanum ingreditur. Quotumq[ue] autem
exundet alveis in mare: adeo grandis e-
st ut ubi minus occupet latitudinis viii
atq[ue] passuum pateat: ubi plurimum centum
altitudinis usque minus xx passibus repe-
ritur. Aduersus quem Cyrus per sarum rex
quasi cepti oblitus bellum mandatum sump-
sisse fecit. Nam cum vni ex regis equis
randore atq[ue] forma precipuum quem si-
ducia tractus trasuadare persuaserat: a
vorticibus undarum circumagat atq[ue] ab-
pedit. Vna cum insidente cernit aut iratu
mucasse se illum adeo extenuatum: ut qui
equum atq[ue] equite optimu absorbisset: mi-
serabilis uix genua tingentibus vadisum fa-
ceret. Nec verbis opus defuit. Nam totis
in hoc expositis corpore. In cccc lx alveos
flumen detraxit. Anno integro operi dato
non obstitente q[uod] in h[uius] more augere dicitur
certo anni tempore et adiacentes fecerit
dare agros.

Gion

Gion qui et Nilus

Gion qui et Nilus secundus appellatur
fluvius totius orbis per maximus
fluvius arbitratu. Hunc scdm quosd[am]
latine nome melo. Alij dicit hunc esse que
theologi Gion nuncupant: et ex paradiso de-
liciarum fluere: In sole Nilum vocant p[ro]p[ter]
lignu quem trahit: et eo egyptia arua fe-
cundat. Is e nigro fluvio quem aetole nili
partem dicunt rapido veniens cursu. Affri-
cam omnes ab ethiopia seperat: et plurimas
insulas faciens venit ad eam clarissima
aetioem a dextris eius nominata. Vbi apes
quod idem sonat quod latens. Et partem as-
per partemq[ue] navigia deferens in amplis
sinu effunditur lacum. Deinde variis inci-
tatis vitamentis montium coarctatur ru-
pibus: ad eum locum deveniens ethiopi
qui Cattadupa vocatur: tam violentex
inter obuios stopulos suo Impellitur. Im-
petu ut vasto aquarum se frangentiu rumo-
re molandi aures insudatatem usq[ue] ledat.
deinde lenis violentia posita placidus ac
navigabilis efficitur. Et p[ri]mo circa Cera-
sorum oppidum incipit esse duplex. Cuius p[ri]-
ma addeltam et meliam declinat. Iteu
seperat. Et sic diuisus atq[ue] variis alveis etia
alveis varie seperat. In septem postremo
totis diuisis partibus: omnes egyptum irrigat
annuo incrementis. Et demum Egiptio ma-
ri per septem ingenia mistet hostia. Quae
sicut veteres hunc esse siluati altorem
per maximum et beluam immam pro-
ductorem et Crocodillorum et hippotamoz
et p[re]terea calami atq[ue] papiri. Et agrorum
fecundatorum militum suis annis incre-
mentis. Que fieri contingit ut pluvium
sole tenente leonis finem: et ad mediu usq[ue]
originis augere demum declinat: et in ripas
reuoare aquas incipere: donec sol vnguis
in finem. Vbi libe p[ri]ncipiu venerit. Et tunc
totum infra veterem alveu contineri. Asser-
unt fluvius huius aquas talis esse virtutis
ut fecundas faciat mulieres.

Tigris

Tigris Tertius qui secundum Josephu
dicitur quod sonat acutu: eo q[uod] veloci-
simus sit. In me me maioris fluvius toto
orbe cognitus. Nam a nostris vni ex
quatuor paradisi deliciaarum ex eunib[us]
affirmatur. Is quom medoru fines atq[ue]
repentinus factus: tygris nomen assump-
sit: sic enim sagittam volucem medi vo-
cant: nec diu et comperto acutissa lacu
eiusq[ue] seruato violentus et integer atq[ue]